

Wykład Alli Gryc pt. „Historia Hajnówki”

Jednym z wydarzeń przygotowanych dla uczczenia jubileuszu 60-lecia nadania praw miejskich naszemu miastu, dnia 16 lutego 2011 roku w sali kolumnowej Hajnowskiego Domu Kultury, odbył się wykład pt. „Historia Hajnówki”. Organizatorem spotkania było Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Hajnówce.

Spotkanie rozpoczęło się serdecznym przywitaniem przybyłych hajnowian, a zarazem i członków Stowarzyszenia oraz zaproszonych gości: Burmistrza Miasta Hajnówki pana Jerzego Siraka, przewodniczącego Rady Miasta pana Eugeniusza Saczko, dyrektora Parku Wodnego w Hajnówce Mirosława Chilimoniuka, dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Hajnówce Mirosława Awksentiuka oraz byłego burmistrza miasta Anatola Ochryciuka.

Wykład poprowadziła Alla Gryc – hajnowianka, bibliotekarka, osoba wręcz „zakochana” w Hajnówce. Przeprowadziła swych słuchaczy przez historię powstania naszego miasta. Rozpoczynając swą wędrówkę o zamierzchłych czasach, bo od czasów kiedy na miejscu naszego miasta rósł tak ogromny i tak gęsty las, że drzewa swymi koronami zasłaniały niebo.

W XIV wieku, kiedy królem Polski został Władysław Jagiełło Puszcza Białowieska stała się własnością królewską. Od tamtej chwili odwiedzali ją (wraz ze biegiem lat i zmianą władzy) kolejni władcy (Zygmunt I Stary, Zygmunt August, Stefan Batory, Jan Kazimierz Waza, August III Sas, Stanisław August Poniatowski, car Aleksander I, II, III, Mikołaj II). W Puszczy odbywały się polowania, łowiono ryby, koszone siano na puszczańskich łąkach, pozyskiwano drewno na budowę domów, zakładano barcie, korzystano z bogactw leśnych. Granic Puszczy pilnowali osocznicy i służebnicy królewscy. XVII wiek przyniósł wojny i spustoszenie. Jednak wielki puszczański las przyciągał do siebie ludzi. Już w XIX wieku Hajnówkę zamieszkiwali ludzie o nazwiskach, które po dzisiejszy dzień funkcjonują w naszym mieście. W 1888 roku Puszcza Białowieska weszła w skład ziem carskich i do I wojny światowej była podległa carowi.

W 1984 roku do Hajnówki przybyła kolej. I to właśnie wydarzenie zupełnie odmieniło życie mieszkańców Hajnówki. Lokomotywy, sieć torów, kuchnie polowe, szum przy rozbudowie kolei. Przyszła I wojna światowa. Ludzie byli zmuszeni opuścić swoje domy, aby uniemożliwić nadchodzącym wojskom niemieckim zabezpieczenie żywności. Palono domy, zagrody, pola. Hajnowianie udali się w „bieżeństwo”. Niemal wszyscy mieszkańcy Hajnówki i okolicznych wsi wyruszyli w nieznaną. Gdy wrócili okazało się, iż nie mieli do czego wracać. To nie zniechęciło ludzi. Zaczęli od początku budować swą przyszłość na skraju Puszczy Białowieskiej. Zajęli się pozyskiwaniem drzewa, zakładano tartaki, rozbudowano kolejki leśne. Do Hajnówki zaczęła napływać ludność z całej Polski. Budowano prowizoryczne domy – ziemianki i trociniaki. Powstawały nowe osiedla, dzielnice, ulice. Ale i budowano szkoły (Szkoła nr 1 obecnie w okolicach Parku Wodnego, Szkoła nr 3 na Placówce, Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego). Parafie rzymskokatolickie, prawosławne i zbory żydowskie wszelkimi staraniami dążyli do zrzeszania się i budowania świątyń.

Podczas okupacji niemieckiej za czasów II wojny światowej hajnowscy nauczyciele i hajnowscy Żydzi zostali wywiezieni za tajne nauczanie do obozów koncentracyjnych. Część hajnowian zostało rozstrzelanych w mordzie zbiorowym.

Wojska Radzieckie wyzwoliły Hajnówkę 18 lipca 1944 roku.

Od tamtego czasu, mogło być tylko lepiej. I tak 1 stycznia 1951 roku Hajnówka otrzymała prawa miejskie i stała się miastem, miastem położonym w bardzo atrakcyjnym rejonie, na skraju Puszczy Białowieskiej, miastem przyjaźnie witających swych gości.

Przybyli mieli niespotykaną możliwość obejrzenia starych map Puszczy Białowieskiej z XVI wieku. Stare fotografie m.in. pałac carski w Białowieży, drewniany i murowany dworzec kolejowy, zdjęcia ulic, cerkwi, kościoła, kasyno niemieckie z czasów I wojny światowej, dworzec autobusowy przypominały widzom dawne, już niepamiętne czasy. Jednak niekiedy warto wrócić pamięcią, wyjąć z szuflady zdjęcia i odświeżyć zapomniane karty pamięci.

Spotkanie uwieńczyły serdeczne podziękowania i kwiaty złożone na ręce pani Alli. A dzieci z zespołu „Przepióreczka”, działającego przy HDK, umiliły przybyłym czas wspaniałymi tańcami, które wywołały szerokie

uśmiechy na twarzach zebranych. Dzieci zostały nagrodzone, oczywiście, gromkimi brawami!

Na koniec spotkania wystudiuowano zaproszenie na kolejne wykłady, które będą się odbywały co miesiąc oraz do odwiedzania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Hajnówce w celu pogłębienia swej wiedzy na temat historii naszego miasta i korzystania z oferty biblioteki.

Anna Frankowska